??

Paix Liturgique Pologne

Msza tradycyjna na swiecie w 2019 roku

List 79

Jak w zeszlym roku, publikujemy jedyny w swoim rodzaju bilans dotyczacy Mszy tradycyjnej, dostarczony przez przewodniczacego Paix Liturgique, Christian'a Marquant. W 2018 roku podal on w formie trzech wywiadów (Listy 678, 682, 684) jak najdokladniejsze liczby co do obecnosci Mszy tradycyjnej na swiecie, jak równiez co do kaplanów i wiernych z nia zwiazanych. Jak to wyglada w 2019 roku?

Podjecie sie publikacji panoramy liturgii tradycyjnej w swiecie, jak to zrobilismy w zeszlym roku, bylo przedsiewzieciem ambitnym i ryzykownym, ze wzgledu na to, ze z tego co wiemy, nie bylo wczesniej podobnej próby ukazania tej rzeczywistosci. Oto dlaczego od ukazania sie pierwszego wywiadu na ten temat, zachecalem wszystkich, którzy mogliby podzielic sie z nami swoimi uwagami i nowymi informacjami, aby pomogli nam przedstawic jak najszybciej dokladniejsze opracowanie, niz to które zrealizowalismy wczesniej i którego niedoskonalosci dostrzegalismy jako pierwsi. Mozna powiedziec, ze promowalem idee *wikibilansu* Mszy tradycyjnej…

Tak wiec wielu korespondentów przekazalo nam informacje wymagajace poprawek, o których wspomne jeszcze pózniej. Jednak nie dostalismy, ani od przyjaciól ani od przeciwników, niczego, co podwazaloby powaznie nasza prace. Zachecilo to nas do ponowienia tej pracy.

Tak, jak w zeszlym roku, bede sie trzymal tego samego schematu:

- próbujac najpierw okreslic rozprzestrzenianie sie liturgii tradycyjnej w poszczególnych krajach swiata

- okreslajac nastepnie liczbe kaplanów odprawiajacych wedlug *usus antiquior*

- na koniec zas liczbe wiernych, którzy pragna zyc Wiara katolicka z rytmem liturgii tradycyjnej

Rozwój liturgii tradycyjnej w krajach swiata: wzrost o 10%

Pod koniec 2018 roku poinformowalismy, ze liturgia tradycyjna byla odprawiana w 80 róznych krajach, nie liczac prowincji i departamentów zamorskich takich krajów, jak Francja czy Wielka Brytania. Nie zaprzeczalem oczywiscie, ze istnialy znaczace róznice miedzy poszczególnymi krajami, gdzie byl odprawiany *usus antiquior*, ale byl on rzeczywiscie obecny w przynajmniej 80 krajach róznych wielkosci na wszystkich kontynentach.

I to wlasnie na ten temat zabrala glos wiekszosc z tych, którzy zareagowali na nasze opracowanie, wskazujac na liczne kraje przez nas pominiete, gdzie byla obecna liturgia tradycyjna. Z drugiej strony natomiast poinformowano nas, ze liturgia tradycyjna nie byla juz odprawiana na Wybrzezu Kosci Sloniowej, co bylo jedynym takim przypadkiem.

Pod koniec 2019 roku, biorac pod uwage poprawki, które zostaly nam wskazane oraz kolejne kraje, o których

dowiedzielismy sie, ze rozpoczely sie w nich tradycyjne celebracje, dochodzimy do liczby 88 krajów – 88 które znamy (wiec dziewiec wiecej i jeden mniej), gdzie jest obecnie regularnie odprawiany *usus antiquior*, a wiec o 10% wiecej, w porównaniu do liczby podanej przez nas rok temu (1).

9 krajów, które zostaly dodane do naszej listy z 2018 roku to: Bosnia, Burkina-Faso, co jest niezwykle zdumiewajace, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Gruzja, Jersey, Montenegro, Rumunia, Serbia oraz Wietnam (kompletna listy wedle kontynentów na koncu listu).

Tak wiec wyglada na to, ze dla calych kontynentów – mysle o Europie i Ameryce – dochodzimy do niemal calkowitego pokrycia, oraz ze dodatki dotycza tylko niewielkich krajów. W Azji, dolaczenie o tej grupy Wietnamu kladzie kres istnieniu duzego katolickiego kraju azjatyckiego, który byl pozbawiony celebracji *usus antiqior*. Afryka zdaje sie – na razie – zostawac nieco z tylu jesli chodzi o ten rozwój. Ale, jak mówilem przy okazji ostatnich dni Summorum Pontificum w pazdzierniku 2019 roku, bedziemy mogli niedlugo udowodnic nieprawdziwosc tego okreslenia, mogac stwierdzic ze pragnienie przyjecia *usus antiquior* wsród afrykanskich katolików jest tak samo duze, jak gdzie indziej.

W sumie, nie zostalo juz wiele duzych krajów katolickich, gdzie nie bylaby jeszcze odprawiana Msza tradycyjna i które bylyby jeszcze „do podbicia". Obserwuje z mojej strony Wenezuele w Ameryce, której sytuacja polityczna i ekonomiczna sprawia, ze nic z tego co zdaje sie byc „normalnym" gdzie indziej, nie jest tam latwym. W Afryce wielkim nieobecnym jest Republika Demokratyczna Kongo, kraj w którym z powodu pewnej niestabilnosci przywrócenie liturgii tradycyjnej jest trudne, zwlaszcza jesli chodzi o wspólnoty ksiezy, ale mysle, ze te dwa wyjatki juz wkrótce nimi nie beda.

Ksieza przywiazani do liturgii tradycyjnej

Poslugujac sie moja klasyfikacja z zeszlego roku, mozemy wyróznic trzy grupy ksiezy odprawiajacych liturgie tradycyjna:

- grupa ksiezy „lefebrystów"

- grupa ksiezy Ecclesia Dei, których nalezaloby dzis nazywac raczej Summorum Pontificum, jako ze Komisja Ecclesia Dei zostala wchlonieta przez Kongregacje Nauki Wiary; bede ich zatem nazywal ksiezmi Ecclesia Dei/Summorum Pontifium

- na koniec zas ksieza diecezjalni i zakonni, nie nalezacy do wspólnot celebrujacych wylacznie *usus antiquior.*

A/ Grupa ksiezy „lefebrystów"

Moje nazewnictwo jest dalekie od polemiki. Chodzi o ksiezy zwiazanych w taki lub inny sposób z Bractwem Swietego Piusa X. Bez watpienia jest to grupa najbardziej znana, która najlatwiej okreslic. Skladaja sie na nia trzy czesci:

1/ Samo Bractwo Swietego Piusa X: na swojej oficjalnej stronie poinformowalo, ze sklada sie z 3 biskupów, 654 ksiezy (wiec lacznie 657). Ta liczba jest niemal taka sama, jak podana przez nas w 2018 roku.

2/ Wspólnoty zwiazane z Bractwem: jest trudniej podac dokladna liczbe ksiezy ze wspólnot zaleznych od FSSPX – kapucyni z Morgon, benedyktyni z Bellaigue, Bractwo Przemienienia, oraz kilka mniej znanych wspólnot francuskich. W zeszlym roku ustalilismy, ze bylo to okolo 50 ksiezy. Na podstawie doprecyzowan, które otrzymalismy, okreslamy ich liczbe jako 55 pod koniec 2019 roku.

3/ Oraz grupa dysydencka, nazywana dzis najczesciej Ruchem Oporu (jak zreszta sami sie nazywaja): liczba ksiezy to okolo 50

Co daje lacznie liczbe 762 ksiezy „lefebrystów” w 2019 roku.

B/ Grupa ksiezy Ecclesia Dei/Summorum Pontificum

Sklada sie z trzech podgrup:

1/ Wspólnoty podlegajace dawnej Komisji Ecclesia Dei: oceniamy, ze jest w nich mniej wiecej 580 ksiezy (Bractwo Swietego Piotra 320, Instytut Chrystusa Króla 115, Instytut Dobrego Pasterza 55, oraz Administracja Swietego Jana Marii Vianney 36, a takze 50 ksiezy nalezacych do pozostalych instytutów Ecclesia Dei.

2/ Wspólnoty tradycyjne nie podlegajace biuru Kongregacji Nauki Wiary, które zastapilo Komisje Ecclesia Dei (mogace jednak kontaktowac sie z tym biurem w sprawach technicznych), które zaleza albo od jakiejs diecezji, albo innego zgromadzenia (np. Swiety Krzyz z Riaumont, które zalezy od opactwa Fontgombault, albo wspólnota Bozego Milosierdzia, które zalezy od diecezji w Toulon). Liczba ich ksiezy jest trudniejsza do okreslenia, poniewaz jakkolwiek jest ona znana dla Bractwa Bozego Milosierdzia czy wspólnoty z Riaumont, pozostale grupy w Europie i Ameryce trudniej okreslic. Jednak liczba 50 ksiezy wydaje sie byc minimalna.

3/ I na koniec wspólnoty monastyczne podlegajace federacjom religijnym i zalezne od Kongregacji ds. Instytutów Zycia Konsekrowanego i Stowarzyszen Zycia Apostolskiego (Fontgombault ze swymi fundacjami, Kongregacja Francuska i Solesmes): licza one okolo 120 ksiezy podlegajacych opactwu Fontgombault i jego fundacjom, oraz okolo 30 innych w innych miejscach – lacznie 150 ksiezy.

Dochodzimy zatem do liczby 780 ksiezy Ecclesia Dei/Summorum Pontificum.

C/ na koniec zas ksieza diecezjalni i zakonni, nie nalezacy do wspólnot celebrujacych wylacznie usus antiquior

W naszym bilansie z 2018 roku podalismy liczbe 3000 ksiezy (zachecamy do odwolania sie do tego bilansu, aby znalezc wiecej szczególów). To wlasnie na ich temat otrzymalismy najwiecej uwag i sprostowan po opublikowaniu naszego bilansu z 2018 roku, aby zwiekszyc ich liczbe, gdyz jest oczywistym, ze obecnie na calym swiecie – wystarczy zaobserwowac geograficzny wzrost liczby celebracji – sa ksieza diecezjalni czy zakonni, którzy odprawiaja Msze tradycyjna prywatnie, w ich wspólnotach, czy dla wspólnot wiernych. Jednak, jak trudno jest doprecyzowac nasze informacje na temat ksiezy nalezacych do wspólnot tradycyjnych, tak jeszcze trudniej o precyzje w przypadku pozostalych. Takze na razie ograniczymy sie do stwierdzenia, ze jest na swiecie ponad 4000 ksiezy diecezjalnych i zakonnych nie podlegajacych tradycyjnym instytutom, którzy odprawiaja regularnie i dobrowolnie wedlug rytu tradycyjnego (mozna powiedziec, ze to dosc znaczaca pomylka…).

Daje to nam w calosci okolo 5550 ksiezy przywiazanych do liturgii tradycyjnej (760 ksiezy z rodziny „lefebrystów”; 780 ksiezy rodziny Summorum Pontificum; 4000 ksiezy diecezjalnych i im podobnych), a wiec okolo 1,33% ksiezy calego Kosciola Katolickiego (1). Liczba sama w sobie slaba, ale w pelnym wzroscie, co zreszta kazdy moze stwierdzic z wlasnego doswiadczenia w swoim otoczeniu.

Wierni przywiazani do liturgii tradycyjnej albo pragnacy ja praktykowac

Przed rokiem mówilismy, ze na podstawie sondazy przeprowadzonych na calym swiecie, mozna bylo myslec, wyrównujac wyniki ankiety (jest mozliwe, ze odpowiedzi na korzysc Mszy tradycyjnej sa dla pewnej liczby katolików pewnego rodzaju „glosem sprzeciwu” wobec formy religii narzuconej im przez kler), ze przynajmniej 10%

katolików, czyli 130 milionów wiernych (2), chcialoby zyc ich Wiara katolicka w rytmie liturgii tradycyjnej Kosciola lacinskiego. Ten wynik jest tym bardziej wiarygodny, ze jak wiadomo w takim kraju jak Francja liczba minimalna katolików uczestniczacych zawsze we Mszy tradycyjnej, jakakolwiek bylaby latwosc tej praktyki, stanowi 6%.

Chodzi zarówno o wiernych, jak i ksiezy. Nasze stwierdzenia opieraja sie nie na statystykach, ale na sondazach, co do których socjologowie sa zgodni, ze stanowia bardzo dobry wykaz. Tak sie sklada, ze nasze ostatnie sondaze, przeprowadzone w 2019 roku w Korei i Stanach Zjednoczonych, wskazuja jeszcze wyzszy procent, niz sondaze przeprowadzone przez nas dla starej Europy i Ameryki Lacinskiej. Mozemy przynajmniej powiedziec, ze nasza ocena zeszlego roku zostala wzmocniona: ponad 130 milionów katolików w swiecie chce zyc katolicyzmem wedlug liturgii tradycyjnej.

Podsumowanie

Przewiduje zatem dosc spokojna przyszlosc, pomimo trudnosci, których przeciwnicy liturgicznego pokoju (paix liturgique) nie przestaja sprawiac swym tradycyjnym braciom. Ten liturgiczny pokój jest zreszta pierwszym warunkiem prawdziwego pokoju w Kosciele. Niepokoimy sie czesto mówiac, ze co zrobil jeden papiez – Benedykt XVI – inny móglby rozwiazac. Podkreslam najpierw, ze motu proprio Benedykta XVI oraz teksty je poprzedzajace zaaprobowaly sytuacje, która sama sie wytworzyla za sprawa tradycyjnych wiernych. I jest dzis jasne, ze usus antiquior i wszystko, co go otacza ze wszystkim, co go wspiera, mianowicie w tym co dotyczy nauczania katechizmu, nie bedzie juz moglo zostac pogrzebane, ani odrzucone. Trydencka rodzina liturgiczna stanowi obecnie silna grupe w swiecie katolickim dzis i jeszcze bardziej w przyszlosci.

Na zakonczenie zwracam sie na nowo do wszystkich, którzy beda mogli nam pomóc udoskonalic rezultaty naszego bilansu na rok 2019, tak aby bilans 2020, który opublikujemy w styczniu 2021 roku, byl jeszcze bardziej kompletny i dokladny.

(1) Annuaire statistique de l'Eglise 2016 , Libreria Editrice Vaticana , 2018 – Strona 80 – Ostatnie statystyki dotyczace liczby kaplanów katolickich podane przez biuro statystyczne Watykanu w 2018 dotycza roku 2016. Liczba wskazuje, ze wszystkich ksiezy katolickich obrzadku lacinskiego i wschodniego jest 414 467

(2) Annuaire statistique de l'Eglise 2016, Libreria Editrice Vaticana, 2018 – Strony od 17 do 19. Katolicy lacinscy stanowia dzis 1 299 000 000 wiernych

(3) Lista krajów

1/1 – Kraje Europy, w których jest odprawiana Msza tradycyjna

Austria, Belgia, Bialorus, Bosnia i Hercegowina, Chorwacja, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Lichtenstein, Litwa, Luksemburg, Lotwa, Malta, Monako, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rosja, Rumunia, Serbia, Szwajcaria, Szwecja, Slowacja, Slowenia, Ukraina, Watykan, Wlochy, Wegry, Zjednoczone Królestwo

1/2 – Kraje Europy, w których nie ma Mszy tradycyjnej

Albania, Andora, Bulgaria, Cypr, Grecja, Islandia, Macedonia, Moldawia, Montenegro, Saint-Marin

2/1 – Kraje Ameryki, w których jest odprawiana Msza tradycyjna

Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Dominikana, Ekwador, Gwatemala, Haiti, Honduras, Kanada, Kolumbia, Kostaryka, Kuba, Meksyk, Nikaragua, Paragwaj, Peru, Stany Zjednoczone Ameryki, Trinidad i Tobago, Urugwaj (+ francuskie departamenty zamorskie: Gwadelupa, Gujana i Martynika)

2/2 – Kraje Ameryki, w których nie jest odprawiana Msza tradycyjna

Antigua i Barbuda, Bahamy, Belize, Dominika, Gujana, Jamajka, Panama, Saint Kitts i Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Salwador, Surinam, Wenezuela

3/1 – Kraje Afryki, w których jest odprawiana Msza tradycyjna

Benin, Burkina-Faso, Gabon, Gwinea Równikowa, Kamerun, Kenia, Kongo, Madagaskar, Mauritius, Nigeria, Republika Poludniowej Afryki, Reunion, Tanzania, Uganda, Wybrzeze Kosci Sloniowej, Zimbabwe (+ francuski departament Reunionu)

3/2 – Kraje Afryki, w których nie odprawia sie Mszy tradycyjnej

Algieria, Angola, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Dzibuti, Egipt, Erytrea, Etiopia, Gambia, Ghana, Gwinea, Gwinea Bissau, Komory, Lesotho, Liberia, Libia, Malawi, Mali, Maroko, Mauretania, Mozambik, Namibia, Niger, Republika Srodkowoafrykanska, Rwanda, Senegal, Seszele, Sierra Leone, Somalia, Suazi, Sudan, Sudan Poludniowy, Togo, Tunezja, Wyspy Zielonego Przyladka, Wyspy Swietego Tomasza i Ksiazeca, Zambia

4/1 – Kraje Azji, w których jest odprawiana Msza tradycyjna

Cejlon, Chiny, Filipiny, Gruzja, Indie, Indonezja, Izrael, Japonia, Kazachstan, Korea, Malezja, Singapur, Tajwan, Wietnam Zjednoczone Emiraty Arabskie

4/2 – Kraje Azji, w których nie odprawia sie Mszy tradycyjnej

Afganistan, Arabia Saudyjska, Armenia, Azerbejdzan, Bahrajn, Bangladesz, Bhutan, Irak, Iran, Jemen, Jordania, Kambodza, Katar, Kirgistan, Kuwejt, Laos, Liban, Malediwy, Mjanma (Birma), Mongolia, Nepal, Oman, Pakistan, Palestyna, Syria, Tadzykistan, Tajlandia, Turcja, Uzbekistan

5/1 – Kraje Oceanii, w których jest odprawiana Msza tradycyjna

Australia, Fidzi, Nowa Zelandia (do których nalezy dolaczyc takze terytoria francuskie Nowej Kaledonii oraz Polinezji)

5/2 – Kraje Oceanii, w których nie odprawia sie Mszy tradycyjnej

Brunei, Kiribati, Mikronezja, Nauru, Palau, Papua - Nowa Gwinea, Salomon, Samoa, Timor Wschodni, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Wyspy Marshalla